

SC4BK_ZVP1 Základy veřejného práva 1

syllabus

I. So 15. 9. 2012 13:00 – 16:30

a) Veřejné právo vs. soukromé právo

- dělicí linie, vymezení (vliv na postavení subjektů, nároky, úroveň ochrany, atd.), zásady (2/3 a 2/4 Ústavy ČR), charakter právních norem, jednotlivá odvětví
- veřejná správa (správa věcí veřejných) – vlastní orgány s pravomocemi a kompetencemi, odlišné vztahy i obsah, odlišné subjekty a způsob fungování; veřejná správa = státní správa (moci, delegace, ústřední a územní, atd.) a samospráva (obecní a zájmová)

b) Ústavní (ne jen státní) právo

- polyvalentní pojem:

- **jako právní odvětví** – předmět regulace

- společenské vztahy, které vyjadřují povahu státu a státní moci (principy, hodnoty, typ a forma vlády)
- společenské vztahy, které vyjadřují formy výkonu státní moci – zastupitelská, přímá demokracie
- společenské vztahy vyjadřující charakter vztahu jednatelce a veřejné (státní moci) – občanství, ZPaS
- společenské vztahy vznikající při realizaci státní suverenity a působení státu v mez. prostředí
- subjekty x subjektivita – veřejná moc, stát, státní orgány, ÚSC, jednotlivce, občan, skupina jednotlivců (shromáždění, polit. hnutí, občanská sdružení), veřejnost, menšiny, lid
- funkce – regulační působení – regulace vztahu jednatelce a státu

- **jako soubor právních předpisů nejvyšší právní síly**

- prameny práva v ČR – hierarchizace – nakreslit pyramidu a ptát se na zařazení (co nálezy a soudní rozh, co Právo EU, co mez. sml. co zvyky a obyčeje (MPV a parl. ????)
- vývoj – kontinuita a diskontinuita – První rep., ústava z roku 1920, II. republika, Benešovy dekrety, komunismus, nález ÚS, zmírnění křivd, rehabilitace, církevní restituce

- **jako ústavní subjektivní právo – ZPaS – I., II. a III. gen., vývoj, charakter**

- jako vědní a učební disciplína – vývoj – státní právo až po ZPaLS, způsob výuky,

c) ÚSTAVA ČR + LZPaS – ústava ČR x ústavní pořádek

- teorie ústav, charakter, srovnání se světem, psaná x nepsaná, rigidní x flexibilní, reálné x fiktivní (SSSR, ČSSR), monolegální x více dokumentů x dodatky
- charakter Ústavy ČR a proč? + dynamismus změn či stabilita??? x 9/2 nezměnitelnost (materiální jádro ústavy – nezměnitelné hodnoty)
- funkce Ústavy ČR – základní zákon (regulace základních společenských vztahů – viz výše) – právní x politická (pravidla hry, politikum) x ideologickou (!!!! hodnotově neutrální, ale hodnoty jsou hodnoty) x kulturní (úcta a respekt k ní)
- obsah Ústavy – normy – organizační pravidla a pravidla polit. soutěže
 - vztah státu a jednotlivce (u nás zejména LZPS
 - cíle a hodnoty (Preambule, úvodní články,...)
- ústavodárná procedura – iniciativa – poslanec, skupina poslanců, Senát, vláda či zastupitelstvo kraje – zvažuje se referendum – lidová iniciativa
 - kvórum – 3/5 většiny všech poslanců a 3/5 všech přítomných senátorů,
 - PREZIDENT NE VETO

d) Ústavní základy ČR – principy konstitucionalismu

- **princip demokracie** - vláda lidu (suverenita – odvození veškeré moci), lidem (přímá, volby - prostřednictvím 3 mocí - reprezentativní) a pro lid (ochrana P a obrana), vláda na čas, brzdy a rovnováhy, princip plurality a konsensu, rovnost občanů, princip většiny a ochrany menšin atd.
- **materiálního právního státu** – úcta k ZPaS a lidské důstojnosti
- **republikánský** – republika, vyloučení jiné legitimace moci, než od lidu
- **parlamentní demokracie** – dělba moci a její jednotlivé složky
- **princip unitárního státu a princip samosprávy** – územní organizace státu
- **princip sociálního státu a solidarity**
- **ochrana soukromého vlastnictví**

e) Dělbá moci – brzdy a rovnováhy, vzájemný vztah mezi nimi (destruktivní nedůvěra)

- **Moc zákonodárná** – složení, vztah obou komor, zákonodárný proces
- **Moc výkonná** – vláda a prezident (co přímá volba)

II. So 13. 10. 2012 16:40 – 20:10

Volby a kampaně, politický systém, média, politické strany a hnutí, financování, politická kultura, soudní přezkum voleb, NSS, správní soudnictví

- i. **Stručné opakování z minula**
- ii. **Volby a volební právo v ČR, volební principy**
 - význam voleb v demokracii – tzv. reprezentativní demokracie
 - volební právo v objektivním smyslu prameny, mez. sml. dokumenty x volební kodex
 - volební principy
 - volební právo v subjektivním smyslu v ČR – aktivní x pasivní
- iii. **Jednotlivé druhy voleb v ČR (sytém, právní úprava)**
 - Poslanecká sněmovna, EP
 - Senát
 - zastupitelstva obcí a krajů
 - prezident republiky (sólo)
 - referendum
- iv. **Soudní přezkum voleb – KS, NSS, fáze, judikatura KS, ÚS**
- v. **Konkrétní problematické aspekty**
 - volební kampaň – politická kultura, čestná a poctivá x kupčení s hlasy aj., přístup do médií – tzv. odstupňovaná rovnost
 - financování politických stran x korupce (př. VV, Rath)
 - kandidatura uvnitř stran, vnitrostranická demokracie
 - sčítání hlasů
 - vyhlásování výsledků x průzkumy, odhady v době hlasování (případ J. Krause – modrá obloha)
 - elektronické hlasování x USA Bush v. Gore
- vi. **Přímá volba prezidenta – koho, jak volit a právní úprava**

III. Pá 7. 12. 2012 16:40 – 20:10

Moc soudní a ÚS, vymezení, judikatura, procesní řády (ZÚS, OSŘ, SŘS, TŘ), další odvětví veřejného práva, charakter zákonů, atd.